

***O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O‘RTA
MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI***

QARSHI MUHANDISLIK IQTISODIYOT INSTITUTI

SANOAT TEXNOLOGIYASI FAKULTETI

“O’OMT” KAFEDRASI

**“UN YORMA OMIXTA YEM ISHLAB CHIQRISH
KORXONALARIDAGI TEXNOLOGIK USKUNALAR”**

FANIDAN MA‘RUZA MATNLARI TO‘PLAMI

QARSHI – 2022

ANNOTATSIYA

“Un yorma omixta yem ishlab chiqarish korxonalaridagi texnologik uskunalar” fani talabalarga don bilan ishlashning barcha bosqichlari don qabul qilish korxonalari, elevator, tegirmon, yorma va omuxta yem korxonalarida qo'llaniladigan uskuna va jixozlarni o'rgatadi. Ushbu ma'ruza matnlari to'plami “Un yorma omixta yem ishlab chiqarish korxonalaridagi texnologik uskunalar” faninig dasturi asosida yozilgan bo'lib, 5321000 – oziq-ovqat texnologiyasi (don mahsulotlari), mutaxassisligi bo'yicha tahsil oluvchi bakalvr talabalari uchun mo'ljallangan.

Tuzuvchi:

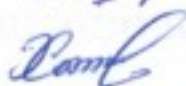

Boqiyev G.O. - QarMII. “OOMT” kafedrası
mudiri dotsent v.b.

Taqrizchi:

Qobilova N.X. - QarMII. “OOMT” kafedrası
dotsenti

E.Xujayorov - Koson DMQQ MCHJ
Laboratoriya boshlig'i

Ushbu ma'ruza matnlari to'plami QarMII "OOMT" kafedrası yig'ilishida (bayonnoma № 5, 18.10.2022 y), Sanoat texnologiyasi fakulteti uslubiy komissiyasida (bayonnoma № 3, 10.10.2022 y) va Institut Uslubiy Kengashida (bayonnoma № 3, 11.10.2022 y) muhokama etilgan va o'quv jarayonida foydalanish uchun tavsiya etilgan.

KIRISH

Respublikamiz mustaqillikka erishgandan so'ng don don mahsulotlarini etishtirish, saqlash va qayta ishlash tizimida tub islohatlar amalga oshirilmoqda.

Xalqimizning don mahsulotlariga bo'lgan talabini to'la-to'kis qondirish, g'alla mustaqilligiga erishish iqtisodiy mustaqillikka ham bevosita daxldordir.

Bugungi kunda respublikamizda yiliga 6 mln. tonnadan ortiq don etishtirilmoqda. Etishtirilgan hosilni sifatli saqlash, qayta ishlash, shuningdek, iste'molchilarga muntazam ravishda bekamu ko'st etkazib berish tizim oldidagi muhim vazifalardan biri sanaladi.

Shu bois respublikamizning ko'pgina viloyat va tumanlarida jahon andozariga mos keladigan zamonaviy omborlar va qayta ishlash korxonalari bunyod etilmoqda.

Bunday korxonalarda ishlab chiqarishni to'g'ri tashkil qilish hamda mehnat unumdorligini oshirish uchun donni saqlash va unga ishlov berish bilan bog'liq barcha jarayonlarni takomillashtirish uchun don mahsulotlari korxonalarida jihozlariga fan va texnika yutuqlarini tatbiq qilib texnologik uskunalardan foydalanishni tashkillashtirish lozim. Hozirgi vaqtda don va don mahsulotlarini qayta ishlash, saqlashda korxonalar jihozlaridan unumli foydalanishni taqazo etmoqda.

Korxonalarda sifatli va zamon talablariga javob beradigan mahsulot ishlab chiqarish uchun yangi zamonaviy texnologiya asosida yaratilgan uskuna va jihozlardan foydalanib don, un, yorma va omuxta yemni sifatini yaxshilash maqsadga muvofiq hisoblanadi.

Korxonalar jihozlariga fan va texnika yutuqlarini tatbiq qilib texnologik jarayonlarni borishini nazorat qilgan holda maksimal don resurslarini ishlatish hamda yuqori sifatli mahsulot ishlab chiqarish tadbirlarini ta'minlaydi.

Don mahsulotlari sanoati korxonalarida laboratoriya bazasi sezilarli ko'paytirilgan va takomillashtirilgan. Bor laboratoriyalar rekonstruksiya qilinib va yangi loyihalar ko'zda tutilmoqda.

Un yorma omuxta yem korxonalarida uskuna va jihozlaridan foydalanish uchun fan va texnikaning eng so'ngi yutuqlariga tayanib, yangi uskuna va jihozlardan foydalanib yoki mavjud texnologik jarayonlarni takomillashtirish zaruratini tushunishlari va bu ishlarni amalga oshirishda og'ishmay mehnat qilishlari lozim.

Ushbu ma'ruza matnlarida un yorma omuxta yem korxonalarida uskuna va jihozlarini ishlash printspini, tuzilishini, texnologik jarayonlarda foydalanish va uni nazorat qilish bo'yicha bajariladigan ishlarning tavsiloti berilgan.

M u n d a r i j a

t/r	Mavzular nomi	betlar
	<i>Kirish</i>	3
1.	<i>Dondan eni, yo‘g‘onligi va aerodinamik xossalari bilan farq qiluvchi aralashmalmani ajratadigan uskuna, jixozlar.....</i>	4
2.	<i>A1-BIS va A1-BLS rusumli havo-g‘alvirli ajratgichlar.....</i>	7
3.	<i>Asosiy tur dondan aerodinamik xossalari bilan farq qiluvchi aralashmalarni ajratadigan uskunalari.....</i>	12
4.	<i>Donni boshqa fizikaviy xossalari bilan farq qiluvchi aralashmalardan tozalaydigan uskuna, jixozlar.....</i>	17
5.	<i>Don massasidagi dondan uzun va kalta bo‘lgan aralashmalardan tozalash uskunalari.....</i>	21
6.	<i>Don massasidagi chiqindilarni o‘lchamlari va zichligi bo‘yicha saralash uskunalari.....</i>	26
7.	<i>Metallomagnit xususiyatlariga ega chiqindilarni ajratish uskunalari .....</i>	28
8.	<i>Don yuzasiga quruq ishlov berish uskuna, jixozlari.....</i>	36
9.	<i>Donga suv bilan ishlov beruvchi uskunalari.....</i>	41
10.	<i>Don massasini namlovchi uskunalari.....</i>	49
11.	<i>Don va don mahsulotlarini qayta ishlash korxonalarida ishlatiladigan tarozilar.....</i>	55
12.	<i>Un tortish bo‘limining uskunalari.....</i>	69
13.	<i>Don va don mahsulotlarini zararsizlantirish uskunalari.....</i>	78
14.	<i>Oraliq mahsulotlarini yirikligi bo‘yicha saralash uskunalari.....</i>	82
15.	<i>Oraliq mahsulotlarini asilligi bo‘yicha saralash.....</i>	100
16.	<i>Qo‘shimcha kuch yordamida mahsulotlarni ajratib olishda qo‘llaniladigan uskunalari.....</i>	108
17.	<i>Yorma ishlab chiqarish korxonalarining texnologik uskunalari....</i>	112
	<i>Mundarija.....</i>	131
	<i>Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yhati.....</i>	132

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YHATI

1. Р.Р.Галитский Оборудование зерна-перерабатывающих предприятий Агропромиздат, 1990.
2. Птушкина Г.Е. и др. "Высокопроизводительное оборудование мукомольных комбикормовых заводов" М.: Агропромиздат, 1987.
3. Бутковский В.А. «Технология мукомольного, крупяного и комбикормового производства» М. Колос 1981.
4. Бутковский В.А. «Мукомольное производства» М. Агропромиздат, 1990.
5. Справочник «Оборудование для производства муки и крупы» М. ВО «Агропромиздат» 1990
6. Копейкина Т.К. Практикум по мукомольно-крупяному и комбикормовому производству М. «Колос» 1972й.
7. Машины, оборудование, приборы и средства автоматизации для перерабатывающих отраслей АПК. Том IV., часть вторая., Мельнично-элеваторная, крупяная и комбикормовая промышленность, Каталог, М., ПИК "Информагротех", 1990.
8. Xaitov R.A. va boshk. Don va don maxsulotlarining sifatini baholash xamda nazorat kilish. T., Universitet, 2000.
9. Haitov R.O., Radjabova V.E., Shukurov Z.Z.-Donni saqlash va qayta ishlash korxonalari jihozlari.Darslik.Buxoro-2005 yil

